

การวิจัยพัฒนาการของการสอนซอด้วง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการสอนซอด้วง
ของศิลปินต้นแบบทั้ง 3 ท่าน ศึกษาทำนอง ทำจับซอด้วง การเตรียมเครื่องดนตรีก่อนการบรรเลง
การสอนตีสายเปล่าซอด้วง การไล่เสียงซอด้วงและศึกษาบทเพลงสำหรับฝึกหัดตีซอด้วง

อาจารย์เบญจรงค์ ธนโกเศศ ทำนองบรรเลงนั่งพับเพียบทางด้านซ้ายซึ่งมีผลต่อระดับซอ
และคันชัก ตำแหน่งการวางซอด้วงจะวางบนต้นขาเพื่อจะได้เสียงที่ดังกังวานใส มือซ้ายที่จับ
คันซอด้วงจับไม่ต้องเกร็งเพื่อจะได้ไม่เมื่อยล้า ส่วนมือขวาที่จับคันชักใช้นิ้วนางเรียงหางม้าไว้ เมื่อ
บรรเลงเพลงเร็ว ๆ คันชักจะไม่หลุดจากมือ การตั้งเสียงจะตั้งเสียงสายทุ้มก่อนแล้วจึงตั้งเสียง
สายเอก หย่องซอใช้ก้านไม้ขีดไฟ การหัดตีสายเปล่าให้หัดตีสายทุ้มคันชักออก สายเอกคันชักเข้า
การหัดไล่เสียงต้องไล่เสียงสายเปล่าสายทุ้มจนถึงเสียงตัวลาสายเอกครบทั้ง 9 เสียง บทเพลง
ที่สอนใช้เพลงโหมโรงโอยเรศ

อาจารย์เฉลิม ม่วงแพศรี เริ่มมีการใช้การวิเคราะห์ผลการเรียนการสอน ทำนองบรรเลงมี
ทำนองพับเพียบขวาและทำนองขัดสมาธิ ตำแหน่งการวางซอจะวางบนต้นขาเพื่อจะได้เสียงซอที่ดัง
กังวานใส มือที่จับคันซอด้วงแน่นจะทำให้มือไม่ไหลลงมาทำให้เสียงซอเพี้ยน ส่วนมือที่จับคันชัก
ซึ่งจับแน่นเกินไปทำให้ข้อมือขาดความคล่องตัว การตั้งเสียงจะตั้งเสียงสายทุ้มก่อนแล้วจึงตั้งเสียง
สายเอก หย่องซอใช้ไม้ไผ่ตัดให้ได้ขนาด การหัดตีสายเปล่าให้หัดตีสายทุ้มอย่างเดียวก่อน การหัด
ไล่เสียงให้ฝึกไล่เสียงทีละสายเริ่มจากสายทุ้มก่อน บทเพลงที่สอนเป็นบทเพลงสั้น ๆ ลูกทำนอง
ห่าง ๆ และมีวรรคที่มีทำนองซ้ำกัน

อาจารย์วรยศ สุขสายชล มีการใช้การวิเคราะห์ผลจากการเรียนการสอนเต็มรูปแบบ และ
มีการนำเอารูปแบบการสอนดนตรีสากลมาประยุกต์ใช้ในการสอนดนตรีไทยด้วย ทำนองบรรเลงมี
ทำนองพับเพียบซ้ายและทำนองเก้าอี้ ตำแหน่งการวางซอจะวางบริเวณช่วงต่ำกว่าเอวหรือบนต้นขา
ก็ได้ตามความถนัดของผู้เรียน ส่วนมือที่จับคันทวนซอและคันชักจับแบบไม่เกร็งเป็นธรรมชาติ
จะทำให้เล่นดนตรีได้นานไม่เกิดความเมื่อยล้า การตั้งเสียงจะตั้งเสียงสายเอกก่อนแล้วจึงตั้งเสียง
สายทุ้ม หย่องซอใช้ไม้เนื้ออ่อนที่เล็บบจิกเป็นรอยได้ การหัดตีสายเปล่าให้หัดตีสายใดก่อนก็ได้
ทีละสาย การหัดไล่เสียงต้องไล่เสียงสายเปล่าสายทุ้มจนถึงเสียงตัวซอลสายเอก รวม 8 เสียง
บทเพลงที่สอนเป็นบทเพลงสั้น ๆ ที่คุ้นหูผู้เรียนและในบทเพลงต้องไม่มีเสียงตัวลาสายเอก

ภาควิชา ดุริยางคศิลป์

สาขาวิชา ดุริยางค์ไทย

ปีการศึกษา 2548

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

458 65558 35 : MAJOR THAI MUSIC

KEY WORD :DEVELOPMENT OF TEACHING SAW DUANG.

TAWAT SRISUPACHINDARAT: DEVELOPMENT OF TEACHING SAW DUANG. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. KUMKOM PORNPRASIT., 200 pp. ISBN 974-53-2432-9

The objective of this research is to study the teaching methods of saw–duang by three highly-regarded artists. The research scope deals with sitting positions, ways of holding saw–duang, and instrument preparations before playing.

First, the research findings show that teaching methods by Ajarn Benjarong are as follows: the sitting position is on the floor, folding the legs to the left. The saw–duang is placed on the upper part of the left thigh in order to make the projection of the sound loud and clear. The hands holding the saw–duang must be at ease. This prevents them from aching. The thumb of the hand that holds the bow must seize the horsehair to prevent it from slipping out. As for tuning, the second string is tuned first. A matchstick is used as the bridge. As for scale practice, drawing the bow on the second string, which has four tones, is practiced first and is followed by the first string which has five tones. The song usually used in teaching is “Aiyaret Overture”.

Secondly, teaching methods by Ajarn Chalerm, who started analyzing the results of teaching and learning, are as follows: a player may be seated on the floor either with cross-legged or with legs folded to the right side position. The saw–duang must be held firmly to prevent the hands from sliding down and causing incorrect tunes. As for tuning, the second string is tuned first, followed by the first string. A piece of bamboo is used as the bridge. Scale practice begins with the second string and then the first string. Songs used in teaching are short songs that usually showed repetitions of the melodies.

Thirdly, as for Ajarn Worayot, not only has he taken the results of his teaching and his students' learning into account for his teaching development, he has also applied teaching methods of Western music to the teaching of Thai classical music. According to him, a student may sit on the floor folding the legs to the left or sit on a chair. The saw–duang may be placed on the thigh or on the knee. The body and the bow should be held in a comfortable way. The first string is tuned first and is followed by the second string. Scale practice is done on every pitch except “la” of the first string. Songs that the student is accustomed to and that do not have the “la” pitch of the first string are used for e'tude.